



Oppimisen tuen, lapsen tuen ja inklusion edistämistoimia valmistelevalle työryhmän asiantuntijakuuleminen 20.11.2020 (VN/4204/2020)

Suomen Vanhempainliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi liittyen oppimisen tuen, lapsen tuen ja inklusion edistämistoimia valmistelevalle työryhmän työskentelyyn. Vanhempainliitto tuo esityksessään esiin erityisesti vanhempien näkökulman sekä näkökulmia tuen järjestämisen käytäntöihin ja yhteistyöhön.

1. Tuen portaisiin selkeät erot ja yhtenäinen polku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle

Tällä hetkellä ei ole selvää, millä perusteilla lapsi siirtyy yleisestä tuesta erityiseen ja erityisestä tuesta tehostettuun tukeen. Tuen portaiden välillä tulisi olla selkeät erot ja portaalta toiselle siirtymisen täytyy myös käytännössä tarkoittaa tuen vahvistamista. Myös liikkumisen tuen portailla tilanteen mukaan kevyempään tukeen täytyy olla mahdollista. Tuen täytyy muodostaa jatkumo varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja nivelvaiheisiin on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota. Varhaiskasvatuksen lainsäädäntöä on tuen osalta kehitettävä ja oppilaan oikeus tukeen tulee huomioida myös oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä. On pohdittava, missä määrin tukeen liittyvää byrokratiaa voidaan keventää, jotta painopiste siirtyisi pedagogisista asiakirjoista, lomakkeista ja päätöksistä tuen toteuttamiseen. Päätösarvioinnin todistusmerkintöihin liittyvä yhdenvertaisuusongelma on ratkaistava.

2. Tuen käytännön järjestäminen täytyy lähteä lapsen tarpeista

Vanhempainliitto katsoo, että tuen järjestämisen lähtökohtana täytyy aina olla lapsen tarve. Koulutuksen järjestäjällä täytyy olla mahdollisuus järjestää tukea lapsen tarpeista lähtien joko integroituna yleisopetuksen ryhmään, pienryhmässä tai erityisluokassa. Tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla on myös tarkasteltava arjen sujuvuutta: Jos tuen antaminen integroituna yleisopetuksen ryhmään onnistuu, mutta lapsi tarvitsee päivän aikana esimerkiksi aistikuormituksen vuoksi rauhallista, omaa tilaa, on se pystyttävä hänelle järjestämään. Kaikissa järjestämistavoissa on huolehdittava siitä, että lapsi saa riittävät tukitoimet käytännössä – ei ainoastaan erityisen tuen päätöspaperissa. Lasten tuen toteutuminen vaatii riittäviä resursseja sekä vankkaa osaamista. Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen on annettava ammattilaisille valmiudet tuen toteuttamiseen ja vahvistettava asenne-esteettömyyttä. Lasten yhdenvertaisuuden on toteuduttava ja jokaisella lapsella on oltava mahdollisuus kasvaa täyteen potentiaaliinsa.

3. Yhteistyötä lapsen parhaaksi

Yhteistyö kotien kanssa tukeen liittyvissä asioissa on ensiarvoisen tärkeää. Vanhempainliiton selvitysten ja kokemuksen mukaan erityistä tukea tarvitsevien lasten vanhemmat eivät koe olevansa osallisia koulu yhteisössä eivätkä tule kuulluiksi lastaan koskeissa asioissa samalla tavalla kuin yleisopetuksessa olevien lasten vanhemmat. Erityiseen tukeen liittyviä asioita käsiteltäessä on huolehdittava siitä, että vanhemmat saavat jatkuvasti riittävästi ja ymmärrettävässä muodossa tietoa oman lapsen tilanteesta. Yhteistyön tulee perustua dialogisuuteen ja yhteiseen ymmärrykseen lapsen tilanteesta. Lapsen tuen vaatiman moniammatillisen yhteistyön täytyy olla sujuvaa ja koulun arjessa on hyödynnettävä laajasti erilaisten ammattilaisten sekä vanhempien osaamista. Koko koulu yhteisössä tulee vahvistaa asenne-esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta.

Helsingissä 19.11.2020

Suomen Vanhempainliitto ry, Finlands Föräldraförbund rf